

Vybrané kapitoly ze sociologie 4

Kde jsme minule skončili?

Co znamená sociální stratifikace?

Jaké stratifikační systémy si pamatujete?

Co je sociální mobilita?

Sociální interakce jako před zkoumáním sg.

Co by na této situaci
zkoumala

Psychologie

Pedagogika

Sociální práce

Sociologie?

Studium každodennosti

Zkoumání každodenních sociálních interakcí přináší informace o nás i společnosti

Zvyklosti tvoří valnou část naší sociální aktivity

„stejně jako obvykle“

Každodenní zvyky a interakce utvářejí a strukturují naše chování

Studium interakcí osvětluje společenské systémy a instituce (*např. zdvořilá nevšímavost*)

Jaké příklady „stejně jako obvykle“ vás napadají?

Neverbální komunikace pohledem sg.

Neverbální komunikace je forma sociální interakce

Vrozené univerzálie vs. kulturní odlišnosti

Univerzálie – štěstí, smutek, hněv, znechucení, strach, překvapení (experimenty na Nové Guineji a s hluchoslepými dětmi)

Vs. kulturní odlišnosti – všichni se smějí, ale každý jinak a v jiném kontextu

Gesta a postoje těla kulturně podmíněné (bulharské ano/ne, pozdravy)

Neverbální komunikace může podpořit nebo zpochybnit verbální projev

Verbální komunikace a sg.

Řeč je základem společenského života

Sg. zkoumá, jak lidé používají jazyk:

Společenský kontext (A: Mám syna. B:OK. A: Mám taky psa. B: Tak to lituji)

Sdílené znalosti (Co jsi včera dělal?) Slova nemají přesný význam, reagujeme na nevyslovené předpoklady

Formy rozhovoru reálné rozhovory jsou útržkovité, zajímavé, gramaticky nesprávné vs. psaný text

Více např. Erving Goffman a Harold Garfinkel

Intenzita interakce

Zdvořilá nevšímavost – druhého registrujeme a neverbálně dáváme najevo, že se nepodezíráme ze špatných úmyslů (vzájemné míjení na ulici, v dopravním prostředku)

Nezaostřená interakce – ve větší skupině lidí dáváme najevo vědomí vzájemné přítomnosti. Neverbálně na druhé reagujeme vzezřením, pohyby, postojem, mimikou. Vzbuzujeme dojem.

Zaostřená interakce – „setkání“ s druhými, kdy vzájemně sledujeme reakce a dochází k interakci, která má také částečně ritualizovanou podobu.

Setkání

Zahájení – přechod od zdvořilé nevšímavosti/nezaostřené interakce k zaostřené interakci („dáme se do řeči“)

Interakce – verbální i neverbální složka v souladu x v rozporu

Orientační body – oddělují epizody zaostřené komunikace

Neformální orientační body – hlouček na večírku

Formální orientační body – zvonění v divadle

Osobní prostor při interakci

Kulturní rozdíly

V naší kultuře

- 0,5 m intimní prostor – velmi blízké vztahy dovolující fyzický kontakt (rodiče-děti, partneři)
- 0,5-2 m osobní prostor – přátelé a poměrně dobří známí
- 2-3,5 m společenská vzdálenost – formální interakce
- nad 3,5 m veřejná vzdálenost

Narušení osobního prostoru je vnímáno rušivě

Snaha o vytvoření fyzické hranice (sloupek knih knihovně mezi čtenáři)

Interakce v čase a prostoru

Velké kulturní a historické proměny

Veřejné a soukromé části obydlí

Časoprostorové rozdíly – rozdíly v aktivitě v průběhu dne, různé aktivity v různých částech města, aktivita den-noc